

**ÁLTALÁNOS MUNKA-, KÖRNYEZET-, TŰZ-, KATASZTRÓFA- és
POLGÁRI VÉDELMI ISMERETEK**

OKTATÁSI ANYAG

ELSŐ ÉVES HALLGATÓK SZÁMÁRA

Összeállította: Vagyon és Intézménybiztonsági Igazgatóság
Munka- és Környezetvédelmi Osztály
Tűzvédelmi Osztály

Budapest, 2016. július 11.

MUNKAVÉDELEM

<p>Bevezetés</p>	<p>„Az iskolarendszerű oktatás, nevelés keretében a tanulókat és a hallgatókat meg kell ismertetni a biztonságos életvitel, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés alapvető szabályaival. „Az oktatás elvégzését a tematika megjelölésével és a résztvevők aláírásával ellátva írásban kell rögzíteni.” A Munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Mvt) 52.§ és 55. § alapján.</p>
<p>Az Mvt-ben megfogalmazott Alapelv</p>	<p>Magyarországon munkát végzőknek joguk van a biztonságos és egészséges munkafeltételekhez.</p>
<p>Mi a munkavédelem?</p>	<p>A munkavédelem olyan eszközrendszer, mely biztosítja – a munkavégzés feltételeinek megléte esetén – az egészséges és biztonságos munkavégzés lehetőségét, tehát azt, hogy a munkavállaló munkáját balesetmentesen, biztonságosan, károsodások, foglalkozási megbetegedések elkerülésével tudja végezni. A szervezett munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági és munka-egészségügyi követelmények, törvénykezési, szervezési, intézményi előírások rendszere, valamint mindezek végrehajtása.</p>
<p>A munkavédelem célja</p>	<ul style="list-style-type: none"> – az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeinek a meghatározása, – a munkáltatók és a munkavállalók jogainak és kötelezettségeinek a definiálása (1993. évi XCIII. Tv. Rendelet, Szabvány), – a munkavégző képesség megőrzése, a munkavégzés humanizálása, megelőzve ezzel a munkabaleseteket és a foglalkozással összefüggő megbetegedéseket.
<p>A munkavédelem két fő területe:</p>	<ul style="list-style-type: none"> – munkabiztonság: feladata a munkabalesetek megelőzése és elhárítása különböző műszaki megoldásokkal, – munka-egészségügy: feladata, hogy a foglalkozási eredetű megbetegedések megelőzésre kerüljenek. Területei: <i>a foglalkozás-egészségügy, munka-higiéné.</i>
<p>A munkavédelem ellenőrző szerve:</p>	<p>Budapest Főváros Kormányhivatala Foglalkoztatási Főosztályának Munkavédelmi Ellenőrzési Osztálya</p>
<p>A munkavédelmi oktatás célja:</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A hallgatók a szakmai képzés keretében elsajátítsák a képzettségük alapján betölthető munkakör egészségi és biztonsági követelményeit már a képzés elején, és annak aktuális szakaszaiban. – A szakmai ismeretek mellett megismerjék a munkavégzésből és a munkakörülményekből eredő veszélyeket, azok kivédésének lehetőségeit, az elsősegélynyújtás alapjait. – Olyan szemlélet kialakítása, amely a tevékenység és a feladatellátás mellett egyenrangúnak tekinti a hosszú távú egészség megőrzést. – Célja továbbá, hogy ezt a szemléletet képviselje az egész tevékeny élete során.
<p>A hallgatók oktatását</p>	<p>a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Munkavédelmi Szabályzata (továbbiakban: MvSz) írja elő.</p>
<p>Az MvSz előírása a hallgatók oktatására:</p>	<p>Az Egyetemhez kapcsolódó feladatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A hallgatók tantárgyi munkavédelmi oktatásának rendje a tanterv része. – Az elsőéves hallgatók munkavédelmi oktatását kari szinten, a beiratkozáskor kell megtartani. A hallgatók a munkavédelmi oktatás anyagát CD-n is megkapják. – A hallgatók részére a gyakorlati foglalkozások féléves programjának megkezdése előtt munkavédelmi oktatást kell tartani. Az oktatás megtartásáért a gyakorlatvezető felel. – A hallgatók gyakorlati foglalkozását megelőző oktatásának ki kell terjednie a munkahely (laboratórium, műhely stb.) munkavédelmi követelményeire, valamint a munkavédelmi eszközök elhelyezésére és kezelésére, továbbá az alapvető elsősegély-nyújtási ismeretekre. – Tanulmányi kirándulás, üzemlátogatás alkalmával a vezető oktató köteles gondoskodni arról, hogy a hallgatók részére a fogadó fél ismertesse a munkahelyi magatartási szabályokat.

<p>Az MvSz előírása a hallgatók oktatására:</p>	<p>A hallgatók munkavédelmi feladatai:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Megismerjék és elsajátítsák az alapvető munkavédelmi szabályokat. – A gyakorlati képzés előtt megismerjék és elsajátítsák a gyakorlat során fellépő veszélyeztetés megelőzésére vonatkozó viselkedési és eljárásrendi szabályokat. – Az oktatáson való részvétel megtörténtét a hallgató aláírásával igazolja. Ennek hiányában a hallgató a gyakorlati képzést nem kezdheti meg. – A hallgató köteles az oktatónak jelezni, ha balesetet megelőző állapotot észlel, a gyakorlati munkát köteles felfüggeszteni és mindent megtenni a saját maga és környezetében lévők egészségének megőrzése érdekében. – A hallgató köteles a számára előírt egyéni védőeszközöket használni. – Ha a hallgató balesetet észlel, azt köteles jelezni az oktatónak, segítséget hívni (DISZPÉCSER Telefon: 06-1-463-4444, +36-30-2417722, MENTŐ Telefon: 104 és/vagy 112) valamint megkezdeni az elsősegélynyújtást.
<p>Viselkedési szabályok:</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A gyakorlati képzés alatt a hallgató csak azt a feladatot végezheti el, amivel a jelen lévő oktatója megbízta. – Minden gépet a Kezelési- Karbantartási Utasításban leírtak alapján szabad használni. – A gép/eszköz használata előtt meg kell győződni annak hibátlan működőképességéről, a balesetek elkerülésére. – A hallgatók a gyakorlati foglalkozások idején a laboratóriumokban és a műhelyekben zárt, hosszú ujjú, hosszú szárú ruházatban, cipőben jelenjenek meg. Gyűrűt, karkötőt, nyakláncot nem szabad viselni a lobogó-laza hajat össze kell fogni, illetve be kell fedni a balesetek elkerülésének a megelőzésére. A rojtos, szalagos, lógó haj-, ruházat baleseti forrás lehet. – A laboratóriumi gyakorlaton papucs, magas sarkú cipő viselése balesetveszélyes. Tilos! – A hallgatónak tájékozódni kell az oktatási hely (előadók, tantermek, laboratóriumok, műhelyek, stb.) biztonsági kialakításáról, így a menekülés útra, a tűzoltó készülékre, az elsősegély felszerelésre, a vészruhanyra, kézmosási helyre vonatkozóan. – A tisztítható egyéni védőeszközök megfelelő tisztítását a hallgatók a gyakorlatvezető utasításait be kell tartani. – A laboratóriumi gyakorlat megkezdése előtt a és alatt fokozott figyelmet kell fordítani a személyi higiénia szabályaira, valamint a laboratóriumban előforduló kockázatokra, az ellenük történő védekezésekre. – A hallgató csak azt a tevékenységet végezheti, amellyel az oktatója/gyakorlat vezetője megbízta és rendelkezik a megfelelő szakmai és munkavédelmi ismeretekkel a tevékenység ellátásához. – A hallgató a gyakorlati tevékenységét a szakmai és a helyi utasítások, valamint a munkavédelmi szabályok szerint, elvárható szakértelemmel és gondossággal végezze, azzal saját maga és más személy egészségét és testi épségét ne veszélyeztesse. – Tevékenységet csak olyan biztonságos műszaki állapotú géppel, berendezéssel, munkaeszkőzzel szabad végezni, amely rendelkezik a biztonságot szolgáló burkolatokkal, szerelvényekkel, védelemmel, a kezelő felületein a feliratok jelzések jól egyértelműen leolvashatóak. – Rendet, tisztaságot kell tartani. A felesleges eszközöket el kell távolítani. A szétfolyt kiömlött vegyszer, kiürült edény, hulladék felhalmozódás, az elhanyagolt, rossz állapotban lévő felszerelés, berendezési tárgy baleset forrása lehet. – A közlekedési, menekülési utakat, az egyes kialakított mérőhelyek kezelőtereit, a villamos berendezések kapcsolóit, (biztosító tábláit, elosztószekrényeit), a tűzoltó felszereléseket hozzáférhetően szabadon kell hagyni, még átmenetileg sem szabad eltorlaszolni, a hozzáférést akadályozni. – Tilos a laboratórium területén az étel/ital fogyasztása, tárolása, a mérgező hatású, tűz-, illetve robbanásveszélyes oldószerekben kezét, vagy ruhát mosni. – A veszélyhelyzetet, a gép/eszköz meghibásodását a hallgató köteles a gyakorlatvezetőnek jelenteni.

Viselkedési szabályok:	<ul style="list-style-type: none"> - Mozgó gépbe, forgó alkatrészek, géprészek közé nyúlni – még üzemzavar elhárítása céljából is – szigorúan Tilos! Veszély esetén a berendezésen található piros vészleállító gomb megnyomásával meg kell szüntetni a berendezés működését. - Alkoholt vagy egyéb bódító hatású szert behozni, illetve annak hatása alatt munkát végezni Tilos! - Az intézmény területére lőfegyvert, robbanószert, fegyvernek minősülő tárgyat behozni Tilos! - A transzformátor helyiségbe és a villamos kapcsoló helyiségbe/terekbe bemenni, benyúlni, ott munkát végezni a hallgatóknak szigorúan Tilos!
Áramütés veszélye:	<ul style="list-style-type: none"> - A villamos berendezések, gépek használata előtt meg kell győződni azok műszaki állapotáról, szemrevételezéssel, van-e olyan elváltozás (törés, repedés, szakadás, kezelőelem hiánya, stb.) ami a biztonságos használatot veszélyezteti. - A villamos árammal működő berendezéseket, gépeket csak száraz kézzel, eszközzel szabad érinteni. - A villamos vezeték (hosszabbító kábelt) a közlekedési útvonalon átvezetni botlásmentesen, megfelelő burkolással lehet. Úgy kell elvezetni, hogy a berendezés, gép, eszköz vagy a szék lába, kereke, a padlócsatlakozó fedelének éle a szigetelést ne sértse fel. - A laboratóriumban a munkaasztalokon nyitott több munkahelyes hosszabbítót Tilos elhelyezni és használni, mert ezek nem védettek a fröccsenő folyadékok ellen, így zárlatot, áramütést, balesetet okozhatnak. - Minden villamos vezeték – amennyiben nem biztosak benne –, úgy kell tekinteni – addig ameddig szakember az ellenkezőjét nem bizonyította – mintha feszültség alatt állna és ezek szerint is kell eljárni. - Tilos olyan villamos berendezést üzemeltetni (villamos kábel, vezeték, dugasz, dugaszoló aljzat, elosztó stb.), amelynek szigetelőburkolata, háza sérült, repedt vagy égett (barna vagy elszíneződött). Ha ilyen meghibásodást észlel, közvetlen felettesének jelentse! - A villamos kapcsolószekrények burkolatát megbontani, abban bármilyen nemű anyagot tárolni tilos! - Elektromos készülék javítását csak azzal megbízott, villanyszerelő szakmunkás végezheti.
Gyalogos közlekedés szabályai:	<ul style="list-style-type: none"> - Az egyetem területén, az épületekben tilos görkorcsolyával és gördeszkával közlekedni! - A kerékpárokat és a motorokat a kijelölt örzőkben, parkolóhelyeken kell elhelyezni. Az épületekbe bevinni, a kerítéshez láncolni tilos! - A közlekedő utakat leszűkíteni, eltorlaszolni, lezárni nem lehet. - A közlekedő utakon szétfolyt, összetört anyagokat a szennyeződést okozóknak fel kell takarítani. A botlás, csúszás okozta balesetek elkerülése érdekében csak megfelelő állapotú lábbelit szabad hordani. A papucs nem biztosít biztonságos járást, nem védi meg a lábat, így a gyakorlati oktatáson használata balesetveszélyes. - Lépcsőn, lejtőn, felmosott és nedves állapotban lévő padozaton kellő figyelemmel kell közlekedni. - Az épületek közötti gyalogos közlekedés során a KRESZ szabályait be kell tartani.
Teheremelés, anyagmozgatás szabályai:	<ul style="list-style-type: none"> - Ügyelni kell a szállítandó anyag/eszköz eldőlés, ledőlés elleni védelmére. A szállítókocsi terhelhetősége nem haladhatja meg a megengedett értéket. - A teheremelésnél és a mozgatásánál a kézi tehermozgatás szabályai szerint kell eljárni (egyenes gerinccel történő emelés, nehéz teher esetén több munkavállaló együttesen emelhet). - A helyes tehermozgatás szabályai: <ul style="list-style-type: none"> - a teher emelése előtt meg kell tervezni a feladatot, és fel kell készülni rá; - tudja, hová megy; - a terület, ahol mozog, akadálymentes legyen; - a terhet jól fogja meg; - a keze, a teher és az esetleges fogantyúk ne legyenek csúszósak; - ha valaki mással együtt emeli a terhet, mindketten legyenek tisztában a feladattal, mielőtt elkezdik! Az egyik vezényszavára egyszerre egy irányú mozgást kell végezni.
Tárolás munkavédelmi szabályai:	<ul style="list-style-type: none"> - Anyagot tárolni csak az arra kijelölt helyen szabad.

	<ul style="list-style-type: none"> – A közlekedő útvonalak területét tárolásra még átmenetileg is tilos használni. – A kijáratokat, vészkijáratokat eltorlaszolni tilos! – A tároló polcokra csak a polcon feltüntetett teherbírás figyelembe vételével szabad anyagot elhelyezni. – Gondoskodni kell a tárolandó anyagok eldőlés, ledőlés, elmozdulás elleni védelméről. – A talajszintről el nem érhető polcokat, állványokon lévő tárgyakat le- vagy feltenni csak megfelelő stabilitású, állapotú létráról/fellépőről lehet. Székre, asztalra felállni tilos!
<p>Veszélyes anyagok, vegyszerek használatának szabályai:</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A laboratóriumi gyakorlati munka előtt a felhasználásra kerülő veszélyes anyagok tulajdonságait a hallgatók kötelesek megismerni, a Biztonsági Adatlapot elolvasni. – A mérgezés és sérülés kockázatának elkerülése érdekében a veszélyes anyag okozta egészségkárosodás kivédésére alkalmas egyéni védőeszközöket (védőszemüveget, védőkesztyűt, légzésvédőt, stb.) kell használni. – Az éghető folyadék kimérésével, kezelésével foglalkozó személy nem viselhet elektrosztatikus feltöltődésre hajlamos ruhát és szikrát okozó lábbelit. – A ruházat zsebébe tilos bármilyen vegyi anyagot tenni, tartani. – Vegyi művelet céljára használt edényeket tilos evés, ivás vagy mosdás céljára használni, étkezésre szolgáló edényzetet tilos vegyi műveletekhez használni, súlyos halálos balesetek forrása lehet. – Veszélyes anyagot, csak az anyag hatásának ellenálló, jól záródó edényben szabad tárolni, az edényen jól láthatóan fel kell tüntetni annak tartalmát. – Az edények kiöntő nyílásokkal felfelé állítva, lezárt állapotban tárolhatóak (a kiürült edények is!). – Be kell tartani az együtt tárolás mennyiségi és az egymásra hatás szabályait. – Veszélyes anyagok ki és áttöltéséhez olyan berendezéseket, illetve felszerelést kell használni, melyek a szétszóródást vagy szétfröccsenést megakadályozzák. Ilyenek a töltőberendezések, szivattyúk, tölcsekre, lapátok, emelők, borítók, stb. A ki-, és áttöltéshez mindenkor a legkisebb esési magasságot kell választani. Az áttöltés során használni kell az egyéni védőeszközöket. – Veszélyes folyadékok szájjal való felszívása (pipettázása) tilos! – A vegyi anyagok felhasználási helyén mindig rendet és tisztaságot kell tartani, a szétfolyt kiömlött vegyszer, kiürült edény, hulladék felhalmozódás, az elhanyagolt, rossz állapotban lévő felszerelés, berendezési tárgy, jelenlétéből származható veszély forrását meg kell szüntetni. – A munkahelyen (asztalon, fülkében) csak azon vegyszer üvege tartható, amelynek a végzett munka végzéséhez állandóan kéznél kell lenni, csak olyan mennyiségben, ami egy műszak alatt felhasználandó. – Tilos mérgező hatású, tűz-, illetve robbanásveszélyes oldószerekben kezdet, vagy ruhát mosni. – Felügyelet nélkül készüléket működtetni tilos. – A munka befejezésekor meg kell győződni arról, hogy minden közművezeték (a munkahelyhez tartozó víz, gáz, vákuum stb. csap főelzáró) le van-e zárva, az elektromos berendezés ki van-e kapcsolva.
<p>Hulladékkezelés szabályai:</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A kommunális és veszélyes hulladékokat elkülönítetten, a kijelölt gyűjtőedénybe kell helyezni. – A használt és vegyi anyaggal szennyezett egyszer-használatos védőeszközöket veszélyes hulladékként kell kezelni. – A veszélyes anyagok maradékait, kiürült tároló/szállító edényeit, azokkal szennyezett eszközöket veszélyes hulladékként kell kezelni. A gyűjtése minden esetben elkülönítetten történjen, erre a célra megfelelő jelölt gyűjtő edényzetben (zsák, keményfalu doboz, műanyag badella).
<p>A munkakörnyezet helytelen kialakításából eredő veszélyek:</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A munkakörnyezet helytelen kialakításának veszélyei olyan következményekkel járhatnak, melyek a későbbiekben egészségkárosodásokat okozhatnak. Ezek a károsodások nem egyik napról a másikra következnek be, hanem a helytelenül kialakított munkakörnyezet eredményeként akár évek alatt is. – Ilyen károsodások lehetnek pl. <ul style="list-style-type: none"> ○ a helytelen megvilágításból eredő látásromlás, ○ a légkondicionáló berendezés okozta huzathatás miatti reumatikus panaszok,

	<ul style="list-style-type: none"> o az ergonómiailag nem megfelelő munkahelyi kialakítás okozta végtag, gerinc bántalmak, o a helytelenül beállított/használt gép okozta baleseti veszélyek. <p>– Fontos, hogy a munkát végző személyek munkaeszközeit az előírásoknak megfelelő módon használják, az általános megvilágítást szükség esetén helyi megvilágítással egészítsék ki.</p>
Biztonsági szín és alakjelzések:	<p>– A hallgatók ismerjék meg a környezetükben elhelyezett jelzéseket, és azok figyelembevételével végezzék a napi tevékenységüket.</p> <p>Tiltó jel: alakja kör, színe fehér, a szélén piros szegéllyel, ferde piros áthúzással, az ábra fekete.</p> <p>Veszélyre figyelmeztető jel: alakja, az alapján álló háromszög, színe sárga, a szélén fekete szegéllyel, az ábra fekete.</p> <p>Utasító jel: alakja kör, színe kék, fehér ábrával.</p> <p>Felvilágosító jel: alakja fekvő téglalap, színe zöld, fehér ábrával vagy felirattal.</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p>Külön említést érdemel a tűzoltó készülékek jelzései, melyek ismerete mindenki számára kötelező!</p>
Baleset:	Az emberi szervezetet ért olyan egyszeri külső hatás, amely a sérült akaratától függetlenül, hirtelen vagy aránylag rövid idő alatt következik be és sérülést, mérgezést vagy más (testi, lelki) egészségkárosodást, illetőleg halált okoz.
Munkabaleset:	Az a baleset, amely a munkavállalót a szervezett munkavégzés során, a hallgatót az oktatás során vagy azzal összefüggésben éri, annak helyétől és időpontjától és a munkavállaló közrehatásának mértékétől függetlenül. A munkavégzéssel összefüggésben következik be a baleset, ha a munkavállalót/hallgatót a foglalkozás körében végzett munkához kapcsolódó közlekedés, anyagvételezés, anyagmozgatás, tisztálkodás, szervezett üzemi étkeztetés, foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás és a munkáltató által nyújtott egyéb szolgáltatás stb. igénybevétele során éri.
Munkavállaló:	A szervezett munkavégzés keretében munkát végző személy.
Munkáltató:	A munkavállalót szervezett munkavégzés keretében foglalkoztató.
Szervezett munkavégzés:	A munkaviszonyban a közfoglalkoztatási, közszolgálati, a közalkalmazotti jogviszonyban, a tanulói jogviszony keretében a szakmai képzési követelmények teljesülése során, továbbá a tanuló szerződés alapján, a hallgatói jogviszonyban a gyakorlati képzés során, végzett munka , valamint a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvényszerinti közérdekű önkéntes tevékenység, és a munkáltató által szervezett társadalmi munka.
Mit kell tenni, a hallgatónak, ha a gyakorlati oktatás során baleset éri?	A balesetet a sérültnek, vagy a sérülést észlelőnek azonnal jelenteni kell a gyakorlatot vezetőnek. Amennyiben szükséges, elsősegélyben kell részesíteni a sérültet és/vagy mentőt kell hívni. Mentőt hívni a diszpécseren (házi telefon: 44-44, mobil: +36-30-241 7722 telefon) keresztül lehet.
Mit kell tenni, ha nem gyakorlati oktatás során történik a baleset a hallgatóval?	Ebben az esetben, a sérült hallgató és/vagy a sérülést észlelő haladéktalanul jelentse a balesetet a Munka- és környezetvédelmi Osztálynak a 463-2092-es telefonra, vagy a diszpécsernek a 06-1-463-4444-es házi, vagy a +36-30-241 7722 mobil telefonra. A Munka- és környezetvédelmi Osztály a bejelentett balesetet kivizsgálja és ennek megfelelően a szükséges intézkedéseket meghozza.
Hol van elsősegélynyújtó-hely?	<ul style="list-style-type: none"> - valamennyi épületben - ahol porta van - a portán, - minden laboratóriumban, - a „T” épület földszinti Orvosi Rendelőjében, - minden olyan helyen, ahol tábla jelzi.
Hol van DEFIBRILLÁTOR?	- a K, I, Q épület portáján, a Bogdánfy u. BME Sporttelepen és az ÉL épületi Sportközpontban.
Ki használhatja és hogyan?	<ul style="list-style-type: none"> - A defibrillátorok bárki által elérhető helyen vannak, szükség esetén használhatóak. - A készülékek automata működésűek, hangosan mondják a szükséges instrukciókat. - Használni csak veszély esetén szabad!
Kinek a feladata elsősegélyben részesíteni	Az elsősegély-nyújtás emberi kötelesség. Mindenki a legjobb tudásának megfelelő segítséget adja meg a sérültnek. Sérülés rosszullet észlelése esetén minden esetben

a sérültet?	hívjon segítséget, a DISZPÉCSER Telefon: 06-1-463-4444, +36-30-2417722, MENTŐ Telefon: 104 és/vagy 112 értesítése mellett. Ezzel az elsősegélynyújtás feladatait megosztja.
Mit tegyen a hallgató, ha valamilyen rendkívüli, balesetet előidéző eseményt, eszközt lát?	Jelentse a Munka- és környezetvédelmi Osztály (házi tel: 463-2092) vagy a diszpécsereknek (házi tel: 463-4444).
Dohányzás	Az 1999. évi XLII. törvény – a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól – szabályozza. 2012. január 1-től épületeken belül a dohányzás tilos, épületen kívül a bejáratától számított 5 m-en túl kijelölt dohányzóhelyen lehetséges. Az egyetem területén dohányozni a kijelölt, táblával ellátott dohányzóhelyeken lehet.

KÖRNYEZETVÉDELLEM

Szükségessége	A környezet védelme, az élővilág és az ember egészségének megőrzése érdekében, mindenkinek alapvető kötelessége. Csak így tudjuk elérni az emberi tevékenység és a természet közötti harmóniát, amelynek elmulasztása a jelen generációk életminőségét és a jövő generációk létét veszélyezteti.
Törvényi háttér	A környezet védelmét jogszabályok írják elő. Alaptörvény: az 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól. A levegő, a víz, a föld védelmét, a hulladékgazdálkodást stb. további törvények és rendeletek szabályozzák. Az Egyetemen a teendőket a BME Környezetvédelmi Szabályzata írja elő.
A Környezet védelmét szolgáló tevékenységek az Egyetemen	<ul style="list-style-type: none"> - A hulladék oldószerek gyűjtése és ártalmatlanításra történő átadása. - Lejárt vegyszerek, veszélyes hulladékok gyűjtése. - Hulladék kenőolaj gyűjtése. - Kimerült szárazelemek és akkumulátorok gyűjtése. - Szelektív papírgyűjtés. - Üdítős fémdobozok zsugorítása, szelektív gyűjtése. - Használt sütőolaj gyűjtés az éttermekben. - Zsírfogók a konyhák mellett a csatornába kerülő szennyvíz tisztítására. - Szemétygyűjtők kihelyezése az egyetem kertjében. - Intenzív parkgondozás környezetünk kulturáltsága érdekében. - Nyitott és zárt kerékpártárolók létrehozása az egyetem kertjében. - Dohányzásra kijelölt helyek jelölése.
A Környezet védelmét szolgáló feladatok	<ul style="list-style-type: none"> - A laboratóriumokban, műhelyekben a gyakorlati munka során keletkező veszélyes hulladékot elkülönítetten kell gyűjteni (pl.: oldószer, vegyszeres flakonok, szennyezett kesztyűk, stb.) és az erre kijelölt gyűjtőedénybe kell tölteni. Veszélyes anyag nem kerülhet csapadékvíz és szennyvíz csatornába. - A hulladék kenőanyag elszállítása. - Hulladék vegyszereket, fa- és fémhulladékot csak a kijelölt helyre szabad elhelyezni! - Az Egyetem területén és a kollégiumokban bevezetésére került a szelektív hulladékgyűjtés. Ahol lehetséges, a papírt, a műanyagot és üveget a szelektív gyűjtőhelyre kell tenni! - Szárazelem gyűjtőtartályok találhatóak a kollégiumokban, a Goldmann menzán, a „K”, „Z”, „J”, „R”, „E”, „V₁”, „CH”, „Q” és Informatika épületekben. - Vigyázzunk az épületek és a közterületek tisztaságára! - Ne szemeteljünk! - Törekedni kell az ember és a környezet harmonikus kapcsolatának kialakítására és fenntartására (elővigyázatosság – megelőzés – helyreállítás).

TŰZVÉDELEM

<p>Bevezetés</p>	<p>Az 1996. évi XXXI. számú, - a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló - törvény 22. § (1) előírása tartalmazza, hogy a felsőoktatási intézményekben a tanulmányi követelményekbe építve, továbbá a szaktanfolyamokon, továbbképzéseken oktatni kell az általános és az egyes szakanyagokhoz kapcsolódó tűzvédelmi ismereteket. Az oktatásról a nevelési-oktatási intézmény és az oktatást végző szerv köteles gondoskodni.</p> <p>A Tűzvédelmi Szabályzat készítéséről szóló módosított 30/1996 (XII.6.) BM számú rendelet 2. §</p> <p>(2) A Tűzvédelmi Szabályzatban foglaltakat a munkáltató a munkavállalókkal köteles ismertetni. Az oktatás megtörténtét oktatási naplóban kell rögzíteni, és azt az érintettek aláírásával igazolni.</p> <p>(3) A munkáltatónak gondoskodnia kell arról, hogy a gazdálkodó szervezettel kapcsolatba kerülők, külső munkavállalók, szállóvendégek stb. - a rájuk vonatkozó mértékben - a Tűzvédelmi Szabályzat tartalmát megismerjék.</p>
<p>A hallgatók oktatása</p>	<p>A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Tűzvédelmi Szabályzat (továbbiakban: BME TSz) 2.6 pontja írja elő.</p>
<p>A BME TSz előírása az oktatására:</p>	<p>A hallgatók tűzvédelmi felkészítésének célja és kapcsolódó feladataik.</p> <p>A hallgatók életének, testi épségének megóvása, az egyetemi és a hivatásos tűzvédelmi szervezetekkel az együttműködés javítása, valamint az Egyetem ingó és ingatlan vagyonának hatékony védelme. A hallgatók és az oktatók felkészítéséhez a Tűzvédelmi Osztály segítséget ad.</p> <p>Az Egyetemhez kapcsolódó tűzvédelmi feladatok:</p> <p>a.) A hallgatók tűzvédelmi felkészítése alapjainak megjelenítése a tantervekben. A hallgatók évenkénti egy alkalommal történő tűzvédelmi oktatása a Karok feladata.</p> <p>b.) A tanulmányi követelményekbe építve, továbbá a továbbképzéseken az általános és az egyes szakanyagokhoz kapcsolódó tűzvédelmi ismeretek oktatása. Az oktatásról az oktatási szervezeti egység vezetője és a Tűzvédelmi Osztály együttesen köteles gondoskodni.</p> <p>c.) Az egyetemi kollégiumokban lakó hallgatókra vonatkozó tűzvédelmi szabályrendszer megismertetése és betartatása.</p> <p>d.) Tájékoztatás az Egyetemi kommunikációs és információs rendszerhez illeszkedő riasztási-értesítési és ügyeleti szolgálat működésének feltételeiről.</p> <p>e.) A hallgatók tüzmegelezési ismereteinek folyamatos gyarapítása.</p> <p>f.) A tüzesetek elleni védekezéshez és annak felszámolásához szükséges feltételek és ismeretek biztosítása.</p> <p>A hallgatók tűzvédelmi feladatai:</p> <p>a.) Évente egy alkalommal részt kell vennie a megelőző tűzvédelmi oktatáson és az ott elhangzottak elsajátítását aláírásával kell elismerni.</p> <p>b.) A potenciálisan tűz- és robbanás veszélyes területeken, pl.: laboratóriumi gyakorlaton résztvevő hallgatónak, az általános tűzvédelmi ismeretek elsajátításán túlmenően, részt kell vennie a laboratóriumokra vonatkozó megelőző tűzvédelmi szabályokra, az ott készenlétben lévő tűzoltó eszközök és felszerelések kezelésére felkészítő foglalkozáson is.</p> <p>c.) Köteles az általa észlelt tüzesetet a tűzoltóságra, vagy a diszpécsernek jelezni, a veszélyeztetett területen tartózkodókat riasztani és testi épségének veszélyeztetése nélkül, megkísérelni a tűz oltását.</p> <p>d.) Óvja a tűzvédelmi eszközök, készülékek, berendezések működőképességét és rendeltetéstől eltérő célra azokat ne használja. A hallgató az általa szándékosan okozott kár megtérítésére kötelezhető. Súlyosabb esetben ellene fegyelmi, szabálysértési, vagy büntetőeljárás kezdeményezhető a Hallgatói Fegyelmi és Kártérítési Szabályzat szerint.</p> <p>e.) A tűzriadó gyakorlatok során, vagy veszély helyzet észlelésekor a veszélyeztetett területet késedelem nélkül el kell hagynia.</p>

Az Alaptörvényben foglalt elv	A Magyarország területén munkát végzőknek joguk van a biztonságos munkafeltételekhez.
A tűzvédelemben használatos fogalmak:	<p>tűzeset: égési folyamat, amely veszélyt jelent az életre, a testi épségre vagy az anyagi javakra, illetve azokban károsodást okoz.</p> <p>tűz elleni védekezés, tűzvédelem: a tűzesetek megelőzése, a tűzoltási feladatok ellátása, a tűzvizsgálat, valamint ezek feltételeinek biztosítása</p> <p>tűzvédelmi megfelelőségi tanúsítvány: irat, amely igazolja, hogy az építési anyag, szerkezet, építési mód, tűz- vagy robbanásveszélyes anyag – a robbanó- és a robbantóanyag kivételével -, készülék, gép, berendezés, technológia, tűzoltó technikai eszköz és oltóanyag megfelel a jogszabályokban, szabványokban meghatározott tűzvédelmi követelményeknek.</p>
A tűzvédelem három fő területe:	<ol style="list-style-type: none"> 1. tűzmelegelőzés, 2. tűzoltás, 3. tűzvizsgálat.
A tűzvédelem ellenőrző szervei:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság 2. Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság Dél-Budai Katasztrófavédelmi Kirendeltség
Tűzmelegelőzés:	A tüzek keletkezésének megelőzésére, továbbterjedésének megakadályozására, illetőleg a tűzoltás alapvető feltételeinek biztosítására vonatkozó, a létesítés és a használat során megtartandó tűzvédelmi jogszabályok, szabványok, hatósági előírások rendszere és az azok érvényesítésére irányuló tevékenység.
Tűzeset:	Égési folyamat, amely veszélyt jelent az életre, a testi épségre vagy az anyagi javakra, illetve azokban károsodást okoz.
Tűzoltási feladat	A veszélyeztetett személyek mentése, a tűz terjedésének megakadályozása, az anyagi javak védelme, a tűz eloltása és a szükséges biztonsági intézkedések megtétele, továbbá a tűz közvetlen veszélyének elhárítása.
Tűzvizsgálat	A tűzoltóságnak azon szakmai tevékenysége, amely a tűz keletkezési idejének, helyének és okának felderítésére irányul.
Műszaki mentés	Természeti csapás, baleset, káreset, rendellenes technológiai folyamat, műszaki meghibásodás, veszélyes anyag szabadba jutása vagy egyéb cselekmény által előidézett veszélyhelyzet során az emberélet, a testi épség és az anyagi javak védelme érdekében a tűzoltóság részéről – a rendelkezésére álló, illetőleg az általa igénybe vett eszközökkel – végzett elsődleges beavatkozási tevékenység.
Munkavállaló:	A szervezett munkavégzés keretében munkát végző személy.
Munkáltató:	A munkavállalót szervezett munkavégzés keretében foglalkoztató.
Hallgató:	A hallgatói jogviszony az első beiratkozással jön létre és az elbocsátásnak, az intézményből való kizárás kimondásának, a hallgatói névsorból való törlésnek, illetve a tanterv utolsó fél-évének sikeres befejezését követő első szakmai záróvizsga időszak utolsó napjáig tart.
Szervezett munkavégzés:	A hallgatói jogviszonyban a gyakorlati képzés során végzett munka.
Mit kell tenni, a hallgatónak, ha a gyakorlati oktatás során tűzesetet, vagy tűzveszélyt észlel?	Veszély esetén, azt a gyakorlatot vezetőnek azonnal jelezni kell, majd a diszpécseren (házi telefon: 44-44) keresztül lehet segítséget hívni. Ha a közelben tűzjelző van, akkor a kézi jelzés adójának betörésével jelezzen. A tűzvédelmi osztály a bejelentett káresetet kivizsgálja és ennek megfelelően a szükséges intézkedéseket megteszi.
Mit kell tenni a hallgatónak, ha nem a gyakorlati oktatás során észlel tűzesetet, vagy a tűzveszélyt?	Ebben az esetben, az észlelő haladéktalanul jelentse a tűzesetet diszpécsereknek a 44-44-es házi telefonra. Ha a közelben tűzjelző van, akkor a kézi jelzés adójának betörésével jelezzen. A tűzoltóságot közvetlenül a 105-es telefonon, vagy a 112 hívószámon lehet elérni. A tűzvédelmi osztály a bejelentett káresetet kivizsgálja és ennek megfelelően a szükséges intézkedéseket megteszi.

Hol van hordozható tűzoltó készülék?	Valamennyi épületben – ahol porta van – a portán, - minden laboratóriumban, - minden olyan helyen, ahol tábla, vagy felirat jelzi, - a folyosókon.
Kinek a feladata a tűzoltás?	Elsődlegesen a tűzoltóság feladata. A tűzoltás rendkívül veszélyes feladat. Az Egyetemen nincs tűzoltáshoz szükséges védelmi felszerelése senkinek. Lehet azonban olyan esemény, ahol a testi épségünk veszélyeztetése nélkül segíteni tudunk első beavatkozóként. Abban az esetben, ha valaki nem tudja, mit tegyen, hívjon segítséget. Jelezze a tüzet a tűzoltók számára, a diszpécser felé, vegyen részt aktívan a személyek kimentésében, és ha lehet, kezdjen el oltani. A hallgatónak nem kötelessége az oltás, ha azzal önmagát veszélynek teszi ki.
Mit tegyen a hallgató, ha valamilyen rendkívüli eseményt lát?	Jelentse az eseményt a gyakorlatvezetőnek, oktatónak, ha nem oktatási időben történik az észlelés a Diszpécsernek (házi tel: 44-44), vagy a Tűzvédelmi Osztálynak (házi tel: 11-05). Közvetlenül a Tűzoltóságot a 105, vagy 112 telefonszámon lehet elérni.
Dohányzás	A 54/2014. (XII. 5.) BM rendelettel hatályba lépett Országos Tűzvédelmi Szabályzat XVIII. fejezet 92. alfejezet tartalmazza a dohányzás szabályait: 187. § (1) Égő dohányterméket, gyufát és egyéb gyújtóforrást tilos olyan helyre tenni, illetve ott eldobni, ahol az, tüzet vagy robbanást okozhat. (2) Dohányozni nem szabad olyan helyiségben, szabadtéren, ahol robbanásveszélyes osztályba tartozó anyagot előállítanak, tárolnak, feldolgoznak. A dohányzási tilalmat biztonsági jellel kell jelölni. (3) Robbanásveszélyes osztályba tartozó anyag gyártására, feldolgozására, tárolására szolgáló helyiségbe vagy szabadtérbe gyújtóeszközt, gyújtóforrást bevinni csak az alkalomszerű tűzveszélyes tevékenységre jogosító, írásban meghatározott feltételek alapján szabad. Az egyetem területén dohányozni a kijelölt, táblával ellátott dohányzóhelyeken lehet.

KATASZTRÓFA- és POLGÁRI VÉDELEM

Bevezetés	<p>A kisebb-, nagyobb közösségeknek, a társadalmaknak – kialakulásuktól fogva – elemi érdekük, hogy megvédjék tagjaik életét, egészségét és mindannyiunk vagyoni értékeit. A védendő értékeket fenyegető veszélyek mind megjelenési módjukban, mind hatásmechanizmusuk tekintetében nagyon különbözők lehetnek. Egyesek előre jelezhetők (pl. árvizek, háború, szövetségi kötelezettségből adódó feladatok), mások váratlanul hatnak (pl. ipari szerencsétlenség, meteorit becsapódás, földrengés), vannak, amelyek csak keletkezésük helyén hatnak (pl. házomlás, jégeső), míg mások tovább terjedve egyre nagyobb területeket veszélyeztetnek (pl. sugárzó, vagy vegyi anyag, veszélyes biológiai anyag elszabadulása).</p> <p>A bekövetkezés megelőzése, a károsító hatások elleni védekezés és az okozott károk felszámolása, a helyreállítás differenciált szakmai felkészültséget, különböző létszámú szervezeteket és változó minőségű és mennyiségű anyagi-, technikai eszközök igénybevételét, alkalmazását igényli. Mindezek figyelembevételével a társadalmak, így a Magyar Köztársaság is, létrehozta és fenntartotta a veszélyeztető hatások elleni védelemre rendelt szerveket (honvédség, rendőrség, mentők, tűzoltóság, polgári védelmi szervek, egészségügyi intézmények stb.).</p> <p>Az emberek életének, egészségének anyagi értékeinek, a lakosság alapvető ellátásának, a természeti környezetnek, a természeti értékeknek a veszélyeztetése vagy károsítása bekövetkezhet olyan módon, vagy mértékben, hogy a kár megelőzése, elhárítása, vagy a következmények felszámolása meghaladja az erre rendelt szervezetek előírt együttműködési rendben történő védekezési lehetőségeit, kapacitását és különleges intézkedések bevezetését (pl. rendkívüli jogrend), szélesebb társadalmi (emberi, anyagi) erőforrások bevonását és szigorúan összehangolt együttműködést, illetve nemzetközi segítség igénybevételét teszi szükségessé. A társadalom, az ország védelmi rendszere akkor igazán hatékony, ha mind szélesebb alapokon nyugszik, azaz a társadalom minden tagjának differenciáltan, de fel kell készülnie védelmi feladatára és amennyiben szükséges, abban – szellemi, fizikai vagy anyagi adottságai, lehetősége szerint – részt kell vennie.</p> <p>A veszélyeztetés mértéke, az okozott kár nagysága lehet olyan, hogy azzal szemben csak a teljes közösségi, az egész nemzeti összefogás lehet sikeres. Ezért is mondja ki a honvédelmi-, a polgári védelmi- és a katasztrófavédelmi törvény is, hogy a honvédelem, illetve a katasztrófavédelem nemzeti ügy.</p> <p>A részvétel módját és mikéntjét az alapvető védelmi jellegű törvények (honvédelmi-, polgári védelmi-, katasztrófavédelmi törvény) és végrehajtási rendeleteik (kormány- és miniszteri rendeletek) szabályozzák. A jogszabályok a társadalom tagjainak és anyagi eszközeinek bevonását a védelmi feladatokba, elsősorban az Alaptörvényben rögzített ún. minősített időszakokra, másrészt az ezeknél kisebb veszélyt jelentő esetekre figyelemmel szabályozzák, és egyrészt személyes részvételt előíró, ún. személyes honvédelmi kötelezettségeket, másrészt – kortól, nemtől és állampolgárságtól független vagyoni (anyagi-, gazdasági-,) szolgáltatási kötelezettségeket határoznak meg.</p>
------------------	--

<p>Általános jogok és kötelezettségek</p>	<p>Az adott közösség minden tagjának vagy, ahogy a katasztrófavédelmi törvény fogalmaz „Minden állampolgárnak, illetve személynek JOGA van arra, hogy megismerje a környezetében lévő katasztrófaveszélyt, elsajátítsa az irányadó védekezési szabályokat, továbbá JOGA és KÖTELEZETTSÉGE, hogy közreműködjön a katasztrófavédelemben.</p>
<p>A jogokkal való élés biztosítása</p>	<p>a) A településeken, a polgármester (a fővárosban a főpolgármester) gondoskodik az illetékességi területen élő vagy tartózkodó személyek részére, a katasztrófaveszélyekről szóló, a magatartási szabályokat is tartalmazó tájékoztatásról.</p> <p>A lakosságot tájékoztató kiadványok kibocsátásával, a helyi sajtóban (pl. az önkormányzat lapjában, a megyei vagy régiós lapokban) megjelenő tájékoztató közlemények megjelentetésével, lakossági fórumok szervezésével, katasztrófavédelmi bemutató gyakorlatok, kiállítások, szervezésével kell a polgári védelmi feladatokra felkészíteni.</p> <p>A felkészítés informálja az érintetteket:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az adott településen, területen található ipari, természeti veszélyforrásokról; - az ipari mennyiségben előforduló veszélyes anyagokról és azok veszélyességi jellemzőiről, élettani hatásairól; - a megelőzés és a katasztrófák elleni védekezés szabályairól; - a riasztási jelzésekről; - a követendő magatartási szabályokról; - az esetleges kitelepítés szabályairól; - a mentésben résztvevő szervek felsorolásával azok címéről és telefonszámáról. <p>b) A fentiekén túlmenően az ún. veszélyes üzemekről, amelyekben a veszélyes anyagok mennyisége egy meghatározott küszöbértéket elér, a lakosság további tájékoztatást kap.</p> <p>A veszélyes üzem üzemeltetője ún. biztonsági jelentése kivonatában – közérthető kifejezésekkel – tájékoztatja a lakosságot a súlyos baleset megelőzésével és hatásai elleni védekezéssel kapcsolatban kialakított fő célkitűzéseiről, valamint az egészség és a környezet magas fokú védelmét biztosító üzemi szervezeti- és eszközrendszeréről. Ez irányú feladatait belső védelmi tervben rögzíti.</p> <p>A polgármester – számolva azzal, hogy a veszélyes üzem, veszélyeztető hatása esetleg a települést is érheti – a biztonsági jelentés alapján külső védelmi tervet készít, amelynek koncepciója tartalmazza a lakosság védelme érdekében alkalmazandó védelmi módszerek és intézkedések elgondolását.</p> <p>A biztonsági jelentésről és a külső védelmi terv koncepciójáról hirdetményt tesz közzé, és ezt követően 21 napig mindkettőt a lakosság részére megtekinthetővé teszi – a polgármesteri hivatalban – és azokhoz a lakosság észrevételeket tehet. Az így beérkezett és összegyűjtött észrevételeket a polgármester megküldi az elbíráló hatóságnak (Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság), amely az elbírálás során a beküldött lakossági észrevételeket figyelembe veszi.</p>
<p>Katasztrófaveszély:</p>	<p>olyan folyamat vagy állapot, amelynek következményeként okszerűen lehet számolni a katasztrófa bekövetkezésének valószínűségével, és amely ezáltal veszélyezteti az emberi egészséget, a környezetet, az élet- és vagyonbiztonságot.</p>

Katasztrófa:	A veszélyhelyzet kihirdetésére alkalmas, illetve e helyzet kihirdetését el nem érő mértékű olyan állapot, vagy helyzet, amely emberek életét, egészségét, anyagi értékeit, a lakosság alapvető ellátását, a természeti környezetet, a természeti értékeket olyan módon vagy mértékben veszélyezteti, károsítja, hogy a kár megelőzése, elhárítása vagy a következmények felszámolása meghaladja az erre rendelt szervezetek előírt együttműködési rendben történő védekezési lehetőségeit, és különleges intézkedések bevezetését, valamint az önkormányzatok és az állami szervek folyamatos és szigorúan összehangolt együttműködését, illetve nemzetközi segítség igénybevételét igényli.
Veszélyhelyzet:	<p>A veszélyhelyzet az Alaptörvény 53. Cikkében meghatározott olyan helyzet, amelyet különösen a következő események válthatnak ki:</p> <p><i>a) elemi csapások, természeti eredetű veszélyek, különösen:</i></p> <p><i>aa) árvízvédekezés során, ha az előrejelzések szerint az áradó víz az addig észlelt legmagasabb vízállást megközelíti és további jelentős áradás várható, vagy elháríthatatlan jégtorlasz keletkezett, vagy töltésszakadás veszélye fenyeget,</i></p> <p><i>ab) belvízvédekezés során, ha a belvíz lakott területeket, ipartelepeket, fő közlekedési utakat, vasutakat veszélyeztet és a veszélyeztetés olyan mértékű, hogy a kár megelőzése, az újabb elöntések elhárítása meghaladja az erre rendelt szervezetek védekezési lehetőségeit,</i></p> <p><i>ac) több napon keresztül tartó kiterjedő, folyamatos, intenzív, megmaradó hóesés vagy hófúvás,</i></p> <p><i>ad) más szélsőséges időjárás következtében az emberek életét, anyagi javait a lakosság alapvető ellátását veszélyeztető helyzet következik be,</i></p> <p><i>ae) földtani veszélyforrások,</i></p> <p><i>b) ipari szerencsétlenség, civilizációs eredetű veszélyek, különösen:</i></p> <p><i>ba) a veszélyes anyagokkal és hulladékokkal történő tevékenység során a szabadba kerülő anyag az emberi életet, egészséget, továbbá a környezetet tömeges méretekben és súlyosan veszélyezteti,</i></p> <p><i>bb) nem tervezett radioaktív kiszóródás és egyéb sugárterhelés, amely a biztonságot kedvezőtlenül befolyásolja és a lakosság nem tervezett sugárterhelését idézi elő.</i></p> <p><i>c) egyéb eredetű veszélyek, különösen:</i></p> <p><i>ca) tömeges megbetegedést okozó humánjárvány vagy járványveszély, valamint állatjárvány,</i></p> <p><i>cb) ivóvíz célú vízkivétellel érintett felszíni és felszín alatti vizek haváriaszerű szennyezése,</i></p> <p><i>cc) bármely okból létrejövő olyan mértékű légszennyezettség, amely a külön jogszabályban meghatározott riasztási küszöbértéket meghaladja,</i></p> <p><i>cd) a kritikus infrastruktúrák olyan mértékű működési zavara, melynek következtében a lakosság alapvető ellátása több napon keresztül, vagy több megyét érintően akadályozott.</i></p>

<p>Általános jelzési és közreműködési kötelezettség</p>	<p>a) Aki a katasztrófát vagy katasztrófaveszélyt észleli, vagy arról tudomást szerez, haladéktalanul köteles azt bejelenteni a katasztrófavédelem hivatalos szerveinek (Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság; Katasztrófavédelmi Kirendeltségek), illetve az állami tűzoltóságnak és a polgármesteri hivatalnak.</p> <p>b) A természetes személyek és szervezetek a védekezés irányításáért felelős vezető (pl. főpolgármester, megyei közgyűlés elnöke, polgármester, tűzoltóparancsnok stb.) felszólítására kötelesek a védekezést elősegíteni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - adat és egyéb információk közlésével, - közvetlen részvétellel, - védekezés céljára alkalmas ingó és ingatlan dolog, rendelkezésre bocsátásával, igénybe-vételének tűrésével. <p>A felsorolt kötelezettségek teljesítése csak akkor tagadható meg, ha a kötelezettség teljesítésével a felszólított önmaga vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét közvetlen és súlyos veszélynek tenné ki.</p>
<p>Honvédelmi kötelezettségek</p>	<p>A kötelezettségek minden állampolgárra, a közösség minden tagjára egyformán vonatkoznak, függetlenül korától, nemétől, családi állapotától, fizikai állapotától, általános felkészültségétől.</p> <p>A közösség, az ország békés, nyugodt életét, rendes működését azonban nagyon különböző, külső (háború, árvíz stb.) vagy belső (forradalom, terror, ipari baleset stb.) eredetű természeti vagy technikai jellegű hatások veszélyeztethetik. Ezen károsító hatásokkal szemben csak megfelelően felkészített, felszerelt és jól együttműködő, egységesen vezetett védelmi szervezetek lehetnek sikeresek, melyek kiegészítik a „hivatásos” védelmi szervezetek kapacitását.</p> <p>A „civil” állampolgárok bevonása a védelmi feladatokba csak a legszükségesebb esetben és mértékkel, az egyéni és közösségi érdekek, képességek figyelembe vételével történik.</p> <p>Az állampolgárok a nemzeti és szövetségi védelmi feladatok végrehajtása érdekében általános honvédelmi kötelezettségeként SZEMÉLYES SZOLGÁLAT és VAGYONI SZOLGÁLTATÁS teljesítésére kötelezhetők.</p>
<p>Személyes honvédelmi (szolgálati) kötelezettségek</p>	<p>Az ezekben való személyes részvételi kötelezettséget a törvények a fenyegető események súlyosságát is figyelembe véve szabályozzák. Az ország életében a legnagyobb katasztrófa a háború, de a kisebb területek, veszélyeztető természeti vagy civilizációs katasztrófák elleni védekezés is szükségessé teheti a „kiegészítő kapacitások” bevonását, az érintett közösség több tagjának bevonását a feladatok végrehajtásába. Mindezek alapján, amennyiben az állampolgárt egyidejűleg több személyes honvédelmi kötelezettség terheli, az alábbi fontossági sorrendben kell teljesítenie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. hadkötelezettség, 2. polgári védelmi kötelezettség, 3. honvédelmi munkakötelezettség.

Hadkötelezettség	<p>A hivatásos és szerződéses honvédségre való áttérés lehetővé tette, hogy 2005. január 1-től kezdve béke idején megszűnt a sorkatonai szolgálat. Számítani kell azonban az ország számára két – a legnagyobb megpróbáltatást jelentő – időszakkal, amelyekben a védelmi feladatok csak az általános hadkötelezettség bevezetésével teljesíthetők. Ez a két időszak:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. a megelőző védelmi helyzet, amely bekövetkezhet <ul style="list-style-type: none"> - külső fegyveres támadás veszélye, vagy - szövetségi kötelezettség teljesítése esetén. 2. a rendkívüli állapot, ami bekövetkezhet: <ul style="list-style-type: none"> - hadiállapotban: amikor az ország függetlenségét és területi épségét idegen, külső hatalom erőszakos fellépése veszélyezteti, vagy - háborús veszély esetén: feszült nemzetközi helyzetben, amikor az idegen, külső hatalom fegyveres támadásának közvetlen a veszélye.
Az Országgyűlés feladata	<p>Mindkét minősített időszakot kihirdeti, a lakosság tudomására hozza a hírközlő szervek, rádió-, televízió állomások, sajtótermékek, falragaszok stb. útján.</p> <p>A rendkívüli állapot kihirdetése az általános hadkötelezettség azonnali bevezetését is jelenti, a megelőző védelmi helyzet kihirdetése még nem, ez esetben arról az Országgyűlés külön dönt.</p>
Ki hadköteles?	<p>Az általános hadkötelezettség alapján, rendkívüli állapot idején és az Országgyűlés külön döntése alapján, megelőző védelmi helyzetben a Magyarország területén lakóhellyel rendelkező, minden nagykorú, magyar állampolgárságú férfi hadköteles. A hadkötelezettség a 18. év betöltésekor kezdődik, és annak az évnek a december 31. napjáig áll fenn, amelyben a hadköteles a 40. évet betölti.</p> <p>Nem hadköteles az a személy, aki 2005. január 1-jét megelőzően, vagy azt követően polgári szolgálat teljesítésére kapott engedélyt.</p>
A hadkötelezettség magában foglalja a:	<ol style="list-style-type: none"> a) tájékoztatási-, b) bejelentési-, c) megjelenési- és d) szolgálati kötelezettséget.

<p>Tájékoztatási kötelezettség</p>	<p>A megelőző védelmi helyzet idején és rendkívüli állapotban a hadköteles a személyével kapcsolatban nyilvántartott adatok pontosításához a bejelentett lakóhelye szerint illetékes önkormányzati jegyzőnek és a hadkiegészítő parancsnokságnak – azok megkeresésére – köteles tájékoztatást adni a katonai szolgálata tervezését és teljesítését befolyásoló – az alábbiakban felsorolt – adatairól és azok változásáról.</p> <p>Személyazonosító adatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - születési családi és utóneve(i), - házassági családi és utóneve(i), - születési ideje, - anyja leánykori, családi és utóneve(i), - személyi azonosítója. <p>Lakcím adatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bejelentett lakóhelye, - tartózkodási helye (pl. kollégium). <p>Állampolgársága:</p> <p>Családi állapota:</p> <p>A szolgálat tervezését és teljesítését befolyásoló adatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a katonai szolgálatra való alkalmasságát érintő betegsége, - szomatometriai (testsúly, magasság, mellbőség stb.) adatai, - megkezdett és befejezett iskolai tanulmányai, - szakképzettsége, - foglalkozása, - idegen nyelv ismerete és annak foka, - gépjármű-vezetői, munkagép-kezelői engedélyének kategóriája, érvényességi ideje, - saját háztartásában eltartott vérszerinti, örökbefogadott, mostoha és nevelt gyermeke születésének ideje, - külföldön teljesített katonai szolgálata, megszerzett katonai szakképzettsége, elért rendfokozata.
<p>Bejelentési kötelezettség</p>	<p>A hadköteles bejelenteni tartozik, ha:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gyermekeinek száma, - polgári szakképzettsége (pl. gépjármű-vezetői engedély megszerzése), - foglalkozása (beosztása, munkaköre), - iskolai végzettsége, - sorozását követően az egészségi állapota a katonai szolgálatra való alkalmasságát érintően megváltozik, továbbá, - a katonai szolgálat félbeszakításának oka megszűnt, - idegennyelv-ismeretet tanúsító bizonyítványt (közép- vagy felsőfokú nyelvvizsga) szerzett. <p>A felsorolt adatokat a hadkötelesnek a hadkiegészítő parancsnokságra kell bejelentenie azok változását követő 8 napon belül írásban, vagy – személyes megjelenés esetén – szóban. A változások bejelentéséhez csatolni kell, személyes megjelenés esetén, pedig be kell mutatni a megfelelő okiratot, vagy annak hiteles másolatát.</p> <p>A kötelezettség teljesítésére képtelen hadköteles helyett a közeli</p>

	<p>hozzátartozó vagy a törvényes képviselő tehet bejelentést. A fentiekben ismertetett bejelentési kötelezettség nem vonatkozik arra a hadkötelesre, aki a szolgálat teljesítése alóli felmentésről értesítést kapott.</p>
<p>Megjelenési kötelezettség</p>	<p>A hadkötelesnek a hadkiegészítő parancsnokság felhívására a megjelölt helyen és időben meg kell jelennie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - adatainak ellenőrzése és egyeztetése, - katonai alkalmasságának megállapítása (sorozás), - orvosi vizsgálat, valamint, - gyógykezelés céljából. <p>A sorozás céljából a hadkötelesnek meg kell jelennie a hadkiegészítő parancsnokság felhívásában megjelölt helyen és időben. A sorozáson megjelenő hadköteles az egészségügyi alkalmasságának megállapításához a hadkiegészítő parancsnokság felhívásában meghatározott orvosi igazolást köteles magával vinni és a sorozóbizottságnak bemutatni. A sorozóbizottság az egészségi állapot alapján dönt, a hadköteles katonai alkalmasságának fokozatáról, a személyi adottságok és a képzettség figyelembevételével megállapítja a tervezett beosztását, a behívás tervezett idejét és helyét. A sorozáskor megállapítható katonai alkalmassági fokozatok: „katonai szolgálatra alkalmas”, „katonai szolgálatra ideiglenesen alkalmatlan” és „katonai szolgálatra alkalmatlan”. Besorozott az a hadköteles, aki „katonai szolgálatra alkalmas” fokozatot kapott. A hadköteles a hadkötelezettségének tartama alatt kérheti katonai szolgálatra való egészségi alkalmasságának újbóli megállapítását, ha egészségi állapotában olyan változás állt be, amely a katonai szolgálatra való alkalmasságát érinti. A kérelemhez csatolni kell az egészségi állapot megváltozását tanúsító orvosi igazolást. A kérelmet a hadkiegészítő parancsnoknak címezve kell benyújtani.</p> <p>A megjelenési kötelezettség egyéb esetei</p> <p>A hadköteles a katonai szolgálatra való egészségi alkalmasság elbírálásával összefüggő orvosi (szakorvosi) vizsgálatnak köteles magát alávetni, és e célból a meghatározott gyógyintézetben és időpontban köteles megjelenni. A hadköteles a hadkiegészítő parancsnokság felhívására köteles megjelenni a katonai okiratok átvétele, illetve visszaadása céljából, azok átvételét, megőrzését és visszaadását nem tagadhatja meg. Aki megjelenési, kötelezettségének önhibájából nem tesz eleget, azt a hadkiegészítő parancsnokság vezetőjének határozata szerint a rendőrség elővezeti. Aki kötelezettségének azért nem tesz eleget, hogy kivonja magát a katonai szolgálat teljesítése alól, büntetőjogi felelősséggel tartozik.</p>
<p>Katonai szolgálati kötelezettség</p>	<p>Célja: a nemzeti, és szövetségi védelmi feladatok végrehajtása érdekében a hadkötelesek képzése, felkészítése a katonai feladatokra, illetve a Honvédség védelmi képességének erősítése. A katonai szolgálatot a Honvédség szervezeteinél, fegyveres katonai szolgálat keretében teljesíti a hadköteles, melynek időtartama:</p> <ul style="list-style-type: none"> - megelőző védelmi helyzet idején legfeljebb 12 hónap, - rendkívüli állapot idején időkorlátozás nélkül. <p>A hadkötelesek behívása behívóparanccsal történik, amelyet a hadkiegészítő parancsnokság a behívottaknak kézbesít. A hadköteles a behívóparancon megjelölt okirataival, a meghatározott időpontban és</p>

	<p>helyre köteles bevonulni. A járóképes hadköteles a behívóparancsnak akkor is köteles eleget tenni, ha a katonai szolgálatra való bevonulását az időközben keletkezett múltó fogyatékossága vagy megbetegedése nehezíti.</p> <p>Járóképtelensége esetén a hadköteles az akadályoztatását köteles haladéktalanul írásban bejelenteni a hadkiegészítő parancsnokságnak.</p> <p>Bevonuláskor a hadköteles személyazonosító igazolványát és útlevelét a bevonulás helyén a hadkiegészítő parancsnokság képviselője a fogadó katonai szervezet részére átadja, melyeket a leszereléssel egyidejűleg visszaadnak a leszereltek.</p> <p>A hadköteles katonai szolgálata akkor kezdődik, amikor őt a katonai szervezet képviselője átvette. Átvétel előtt a hadkötelest – kérésére – orvosi vizsgálatnak kell alávetni.</p>
<p>A polgári szolgálat teljesítésének engedélyezése</p>	<p>A polgári szolgálat teljesítésének engedélyezése iránti kérelmet a behívóparancs kézbesítését követő 3. munkanapig lehet benyújtani a hadkiegészítő parancsnokság vezetőjéhez vagy a lakóhely szerint illetékes közigazgatási hivatalhoz.</p> <p>A kérelem benyújtása a hadkötelest a megjelenési és bejelentési kötelezettség teljesítése alól nem mentesíti.</p> <p>A kérelmet a közigazgatási hivatal bírálja el. Akinek a kérelmét elutasították, újabb kérelmet nem nyújthat be.</p> <p>Az a hadköteles, aki polgári szolgálat teljesítésére kapott engedélyt, katonai szolgálatot kérelmére sem teljesíthet.</p> <p>A polgári szolgálat időtartama a katonai szolgálat időtartamával megegyezik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - megelőző védelmi helyzet idején legfeljebb 12 hónap, - rendkívüli állapot idején időkorlátozás nélkül. <p>A polgári szolgálatot a határozat kézhezvételét követő 15 napon belül meg kell kezdeni.</p>

Polgári védelmi kötelezettség	<p>Ez a kötelezettség a Magyar Köztársaság területén lakóhellyel (lakcímmel) rendelkező, magyar állampolgárságú férfiakra 18-55., nőkre 18-50. éves korukig terjed ki.</p> <p>A polgári védelmi kötelezettség célja: a fegyveres összeütközés (rendkívüli állapot, szükség-állapot vagy váratlan támadás), vagy annak veszélye és katasztrófa-helyzet esetére a lakosság életének megóvása az életben maradás feltételeinek biztosítása, valamint az állampolgárok felkészítése azok hatásának leküzdésére és a túlélés feltételeinek megteremtésére.</p> <p>A fenti célok megvalósíthatósága érdekében, a kötelezett és alkalmas lakosság tagjaiból, különböző feladatokra felkészített polgári védelmi szervezeteket hoznak létre. Ezek megalakításához, felkészítéshez és alkalmazásához a részkötelezettségek végrehajtása szükséges.</p>
A polgári védelmi kötelezettség magában foglalja az:	<p>a) adatszolgáltatási-, b) bejelentési-, c) megjelenési kötelezettséget és a d) polgári védelmi szolgálatot.</p>
Adatszolgáltatási kötelezettség	<p>A polgári védelmi kötelezettség alatt állót a lakcím szerint illetékes polgármester adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésére hívhatja fel (pl. szakképzettség, foglalkozás, a munkahely megnevezése, címe), melyet a címzett 15 napon belül teljesíteni köteles.</p>
Bejelentési kötelezettség	<p>A polgári védelmi szervezetbe az állampolgárt a lakcíme szerint illetékes polgármester osztja be, úgynevezett „Beosztó határozat”-tal. Aki ilyennel rendelkezik, az a polgári védelmi szervezet tagjaként köteles bejelenteni az alábbi adatváltozásait:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a szakképzettség megszerzését, - a foglalkozás gyakorlásának megkezdését, - a munkahelye és lakcíme megváltozását. <p>A bejelentést az adatváltozás időpontjától számított 15 napon belül kell megtenni, a lakcím szerint illetékes Polgári Védelmi Kirendeltségnél.</p>
Megjelenési kötelezettség	<p>A katasztrófák drámai és félelemkeltő hatásai káros pszichológiai reakciókat válthatnak ki, amelyek nagymértékben nehezítik az eredményes védekezési és helyreállítási tevékenységet. Eredményes munkavégzés, rendkívüli körülmények között csak megfelelő szakmai és pszichológiai felkészítéssel érhető el. Ezt szolgálja a polgári védelmi szervezetbe beosztott állampolgároknak a rendkívüli körülményekhez igazodó, az ellátandó feladatokra vonatkozó felkészítése (kiképzés, gyakorlat), amely magában foglalja az adott beosztás szintjének megfelelő szakmai, pszichológiai és vezetői ismereteket, az alapvető védekezési és viselkedési szabályokat, a használandó műszerek és eszközök kezelésének elsajátítását.</p> <p>Mindezek érdekében a polgári védelmi szervezet tagja kiképzésre és gyakorlatra osztható be, amelynek időtartama évente nem haladhatja meg a kiképzés céljából a 40 órát, gyakorlat céljából a 72 órát.</p> <p>A beosztást a lakóhely szerint illetékes polgármester az általa aláírt határozatba foglalt felhívásában rendeli el, amelyet a címzett részére kézbesítenek. A megjelenésre kötelezett a felhívásban megjelölt helyen és időpontban köteles megjelenni.</p>

<p>Polgári védelmi szolgálat</p>	<p>A polgári védelmi szervezet tagját polgári védelmi szolgálatra lehet kötelezni.</p> <p>A szolgálatadási kötelezettséget a lakcím szerint illetékes polgármester határozatban rendeli el. Aki ilyen határozatot (felhívást) kapott, köteles az abban megjelölt helyen és időpontban megjelenni, a rábízott polgári védelmi feladatot ellátni és a kapott utasítást végrehajtani.</p> <p>A szolgálat, a veszély súlyosságától függően, kétféle módon teljesítendő:</p> <p><i>Folyamatos szolgálat:</i> időbeli korlátozás nélküli igénybevételt jelent.</p> <p>Elrendelhető:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rendkívüli állapot (hadiállapot, háborús veszély), - szükségállapot (fegyveres cselekmények, tömeges veszélyeztetés) - az országot ért váratlan fegyveres támadás esetében. <p>A rendkívüli állapot kihirdetése minden polgári védelmi szervezet azonnali teljes alkalmazásának elrendelését is jelenti.</p> <p>A szükségállapot kihirdetésekor a köztársasági elnök által elrendelt rendkívüli intézkedéseknek megfelelően történik a szolgálat elrendelése. Váratlan támadás esetén az elrendelésre a Kormány rendkívüli intézkedései irányadóak.</p> <p><i>Ideiglenes szolgálat:</i> időtartama alkalmanként a 15 naptári napot nem haladhatja meg.</p> <p>Elrendelhető:</p> <ul style="list-style-type: none"> - veszélyhelyzetben (nincs tömeges veszélyeztetés), - katasztrófa esetén (a hivatásszerűen arra rendelt szervezetek megerősítése szükséges), vagy - a katasztrófa megelőzése érdekében szükséges beavatkozás céljából. <p>Elrendelheti: a Kormány, a belügyminiszter, a megyei közgyűlés elnöke, a fővárosban a főpolgármester és illetékességi területén a polgármester.</p>
<p>Honvédelmi munkakötelezettség</p>	<p>A kihirdetett rendkívüli állapot idején honvédelmi munkakötelezettség rendelhető el melynek alapján, a Magyarország területén lakóhellyel rendelkező, magyar állam-polgárságú férfiak 18-60 éves, nők 18-55 éves korukig, képességeiknek és egészségi állapotuknak megfelelő fizikai vagy szellemi munkára kötelezhetők.</p> <p>A munkakötelezettség célja: biztosítható legyen a védelembe bevont polgári szervek, a védelmi célú gazdasági és anyagi szolgáltatásra kötelezettek – megnövekedett, vagy szakképzettség tekintetében megváltozott – munkaerő szükséglete, illetve a lakosság és az anyagi javak mentéséhez szükséges – nagyobb létszámú – közerő.</p> <p>A munkakötelezettség elrendelése kétféle módon lehetséges:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tartós igénybevétel: határozott vagy határozatlan időtartamú lehet. <p>A védelembe bevont polgári szerv munkaerő szükségletének kielégítésére rendelhető el.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Időleges igénybevétel: alkalmanként egyfolytában legfeljebb 7 nap. <p>Ezzel a tömeges többletlétszámot igénylő feladatokhoz a közerő vehető igénybe.</p>

<p>Vagyoni (gazdasági és anyagi) szolgáltatási kötelezettség</p>	<p>Amennyiben az ország függetlenségét, területi épségét, az állampolgárok élet- és vagyon-biztonságát, anyagi javainkat, környezeti értékeinket fenyegető veszélyek elleni védekezés, tehát a honvédelem érdeke más módon nem, vagy nem megfelelő időben, illetve csak aránytalanul nagy ráfordítással elégíthető ki, akkor azt minden rendelkezésre álló eszköz (ingó, ingatlan) és kapacitás, azaz gazdasági és anyagi szolgáltatás igénybevételével kell biztosítani.</p> <p>Ennek lehetőségét a honvédelmi törvény teremti meg, miszerint az ország területén lakóhellyel rendelkező természetes személy állampolgárságra való tekintet nélkül, továbbá az ott működő jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet vagyoni szolgáltatásként gazdasági és anyagi szolgáltatásra kötelezhető.</p> <p>Ezek az alábbiak lehetnek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - meghatározott gazdasági és anyagi szolgáltatás teljesítése vagy a szolgáltatás igénybevételének tűrése (pl. ingó-, ingatlan dolgok igénybevétele), - valamely tevékenységtől való tartózkodás (pl. helyi rádió, tv adás szüneteltetése), - a szolgáltatás igénybevételéhez szükséges előkészületi tevékenység (pl. tervezés), - az igénybevétel tervezéséhez szükséges adatok közlése.
<p>A szolgáltatást elrendelő hatóságok</p>	<ul style="list-style-type: none"> - az ország egész területére: a kormány vagy felhatalmazása alapján az adott tevékenységért felelős miniszter, - illetékességi területén: a megyei közgyűlés elnöke (a fővárosban a főpolgármester), valamint a polgármester, - a törvényben meghatározott esetben és feltételek szerint: a hadkiegészítő parancsnokság vezetője.
<p>A felsőoktatási intézmények hallgatóira vonatkozó védelmi feladatok</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. A felsőoktatási intézmények hallgatóinak katasztrófa-, tűz és polgári védelmi felkészítését az általános munkavédelmi és tűzvédelmi oktatás, valamint a szakirány szerinti képzés tantárgyainak oktatása során kell megvalósítani. 2. Az Emberi Erőforrások Minisztériumának fenntartásában lévő felsőoktatási intézmény vezetője: <ul style="list-style-type: none"> - az intézmény szervezeti és működési szabályzatában meghatározza a katasztrófa-, tűz- és polgári védelmi tevékenység szervezeti és végrehajtási rendjét, irányítja a meghatározott feladatok végrehajtását, - kiadja az intézmény tűzvédelmi szabályzatát, annak mellékleteként a tűzriadó tervet, amelyet szükség szerint, de legalább évente gyakoroltat, - szükség esetén megalakítandó munkahelyi polgári védelmi szervezetbe kérheti az intézménnyel hallgatói jogviszonyban állók beosztását a lakcímük szerint illetékes polgármestertől. <p>Fentiek ismerete, valamint végrehajtásukban való aktív részvétel minden hallgatónak – érintettsége mértékéig – kötelezettsége.</p>

FELHASZNÁLT JOGSZABÁLYOK	<ul style="list-style-type: none"> - 2011. évi CXIII. törvény a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről - 2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzákapcsolódó egyes törvények módosításáról - 62/2011. (XII.29.) BM rendelet a katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól, - 44/2007. (XII.29.) OKM rendelet a katasztrófák elleni védekezés és a polgári védelem ágazati feladatairól, - 377/2011. (XII.31.) Korm. rendelet a katasztrófa-egészségügyi ellátásról.
-------------------------------------	---